

Sygn. akt II CSK 207/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko Gminie Ł.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 września 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 października 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej Gminy Ł. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 października 2017 r., należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, pozwana Gmina powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, dotyczących tego, czy art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 799 - dalej; „p.o.ś.”) należy interpretować w kontekście przesłanek z ust. 1 tego przepisu, „czyli pod kątem wystąpienia istotnego ograniczenia oraz dotychczasowego sposobu korzystania lub przeznaczenia nieruchomości oraz rozstrzygnięcia w zakresie normatywnych podstaw oceny „przeznaczenia nieruchomości” jako podstawy zastosowania ust. 1 art. 129 p.o.ś.”. W ocenie skarżącej, ocena przeznaczenia nieruchomości powinna mieć charakter normatywny - oparty na ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

albo warunkach zabudowy, wydanych w oparciu o przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jednocześnie zdaniem pozwanej Gminy, brak jest w orzecznictwie jednoznacznej wykładni dotyczącej relacji między art. 129 ust. 1 i art. 129 ust. 2 p.o.ś. Z jednej strony sądy przyjmują, że przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej wynikają z powiązania ust. 2 z ust. 1, art. 129 p.o.ś., a z drugiej strony z innych orzeczeń wynika, że takie powiązanie nie występuje, a przesłanką odpowiedzialności jest fakt wprowadzenia ograniczeń aktem prawa miejscowego.

Przedstawione zagadnienia dotyczą kwestii jednolicie rozstrzyganych w nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Nie wywołuje obecnie wątpliwości, że art. 129 ust. 2 p.o.ś. stanowi samodzielną podstawę roszczeń odszkodowawczych związanych z wprowadzonym ograniczeniem korzystania z nieruchomości, a przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez jej właściciela oraz związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08, OSNC-ZD 2009 nr 4, poz. 103; z dnia 24 listopada 2016 r., II CSK 113/16, niepubl.; z dnia 24 listopada 2016 r., II CSK 100/16, niepubl. oraz z dnia 14 czerwca 2017 r., II CSK 602/16, nie publ.). Kwestia naprawienia szkód związanych z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości na podstawie art. 129 u.p.o.ś., mających swoje źródło w aktach prawa miejscowego, jest także przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego przyjmujących, że właściciel nieruchomości może doznać szkody, jeżeli akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa istniejące dotychczas ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości lub przedłuża na kolejny okres ograniczenia wprowadzone wcześniej na czas oznaczony (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2012 r., IV CSK 28/12, niepubl., z dnia 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, OSNC 2014, Nr 4, poz. 47 oraz z dnia 12 czerwca 2015 r., II CSK 570/14, niepubl.). Nie zachodzi więc obiektywna potrzeba kolejnych wypowiedzi Sądu Najwyższego odnoszących się do opisanych kwestii prawnych, skoro zostały one już dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie.

Skarżący powołał się ponadto na oczywistą zasadność skargi, przejawiającą, jego zdaniem, się w naruszeniu przez Sąd Apelacyjny § 3 ust. 1 uchwały Rady Miejskiej w Ł. z dnia 7 lipca 2010 r., nr XCI/[...]/10 w zw. z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) przez ich rozszerzającą wykładnię, prowadzącą do „wyinterpretowania innych ograniczeń niż określone *expressis verbis* w tych przepisach”. Oparcie wniosku na przyczynie kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy zaskarżonego orzeczenia, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl., z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, niepubl., z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl., z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. oraz z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu jej oczywistej zasadności nie spełnia tych wymagań. Skarżący nie wykazał bowiem, że Sąd drugiej instancji argumentując, iż „nawet gdyby przyjąć, że powołana już wielokrotnie uchwała z dnia 7 lipca 2010 r. nie wprowadzała zakazu zabudowy na terenie objętym jej działaniem, z pewnością zwiększała dotychczasowe ograniczenia w tym zakresie, co stanowi samodzielną przesłankę zastosowania omawianego przepisu art. 129 prawa o ochronie środowiska”, dopuścił się oczywistego naruszenia prawa.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 i art. 99 w zw. z art. 108 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.